

“Latvijas mantojums un nākotnes
izaicinājumi valsts ilgtspējai”

Projekta nosaukums

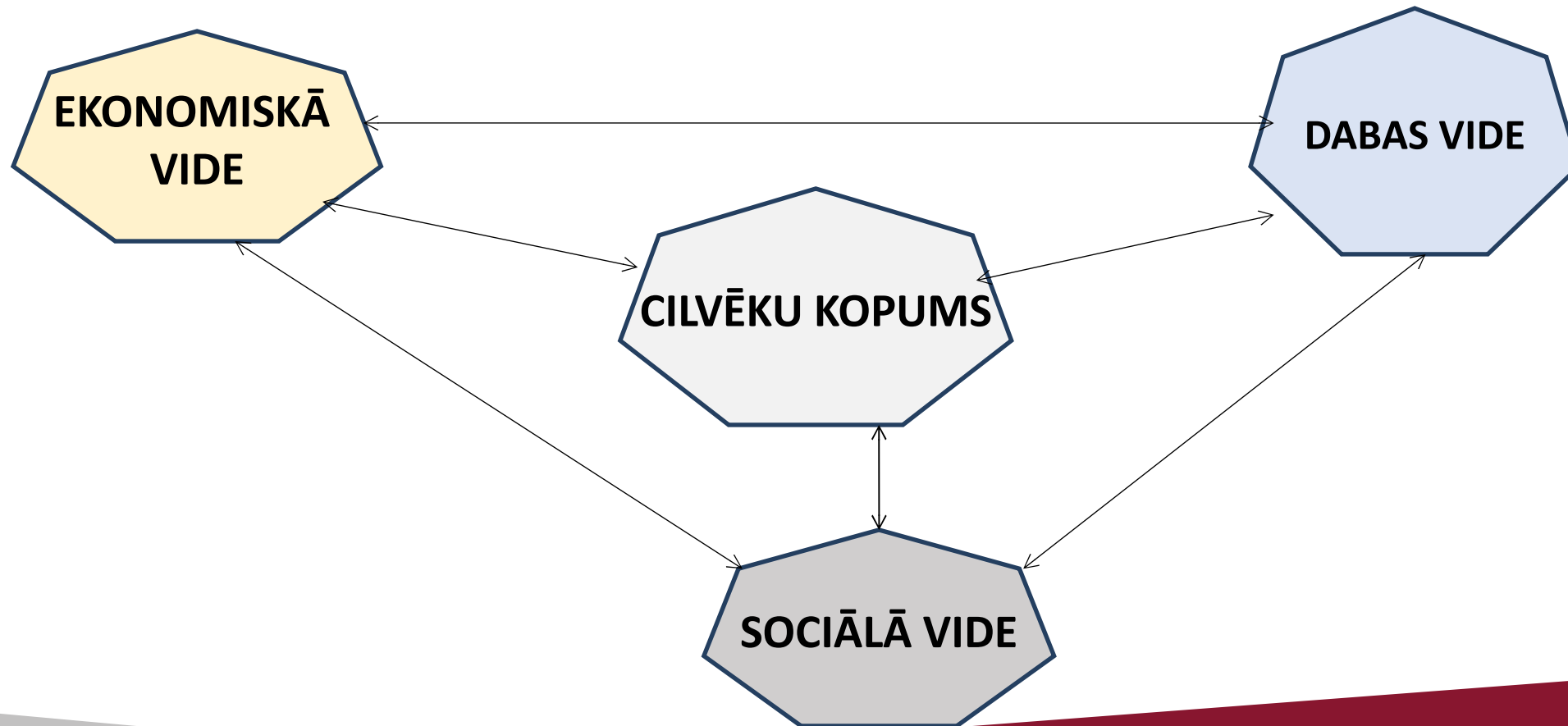
Projekts «Interframe-LV – Latvijas valsts un sabiedrības izaicinājumi un to risinājumi starptautiskā kontekstā»

Projekta vadītāja akadēmiķe Baiba Rivža

LATVIJAS VALSTS UN SABIEDRĪBAS IZAICINĀJUMI UN TO RISINĀJUMI STARPTAUTISKĀ KONTEKSTĀ (INTERFRAME-LV)

- Tā būtība ir: **novērtēt globālo norišu ietekmi uz ilgtspējīgi virzītu Latvijas tautsaimniecības un sabiedrības modeli; izvērst ciešākas zinātnes un prakses kopdarbības zinātniekiem sadarbojoties ar Ekonomikas ministriju, LTRK, Latvijas Pašvaldību savienību, LDDK, LOŠP u.c.**
- **Jauno zinātnieku veidošana**

Latvijas kā valsts telpiskā sistēma
(struktūra, elementi, mijiedarbība)

Rezultāts skaitliskā izteiksmē

Mērvienība	Skaitis
Oriģināli zinātniskie raksti, kas publicēti žurnālos vai konferenču rakstu krājumos, kuru citēšanas indekss sasniedz vismaz 50 procentus no nozares vidējā citēšanas indeksa	2
Oriģināli zinātniskie raksti, kas publicēti Web of Science vai SCOPUS (A vai B) datubāzēs iekļautajos žurnālos vai konferenču rakstu krājumos	3
Oriģināli zinātniskie raksti, kas publicēti EBSCO datubāzēs iekļautajos žurnālos vai konferenču rakstu krājumos	4
Oriģināli zinātniskie raksti citos starptautiskos izdevumos (t.sk. proceeding)	30

Veidot un attīstīt individuālu zinātnieku grupas programmas tematiskajās jomās

Latvijas kā valsts un sabiedrības vieda, ilgtspējīga attīstība

Valstu un tautu drošība pasaules mērogā
(Doktori S.Kruks, K.Martinsone, J.Dovladbekova ,
topošie zinātnieki -4)

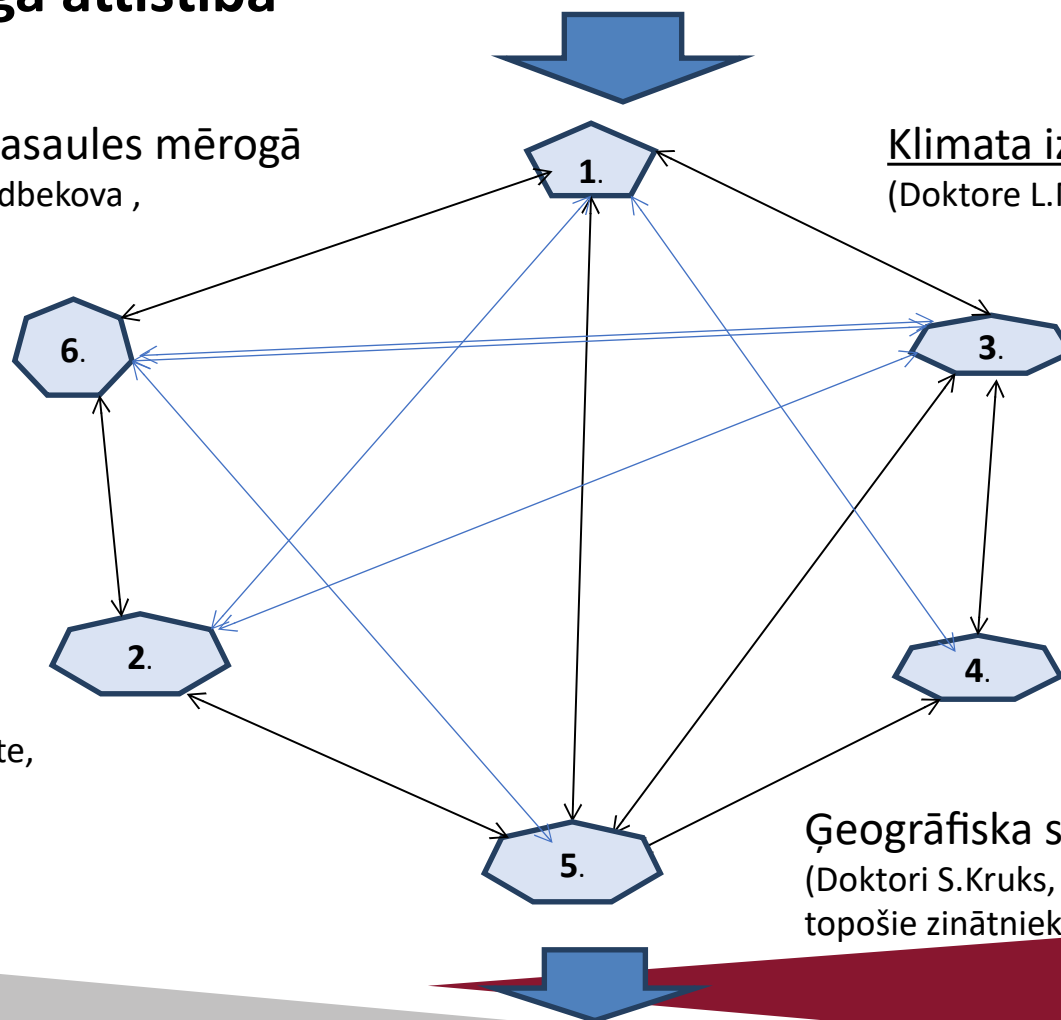
Klimata izmaiņas
(Doktore L.Melece)

Digitalizācija kā tehnisku, ekonomisku un sociālu attīstību ietekmējoša parādība
(Doktori A.Zvirbule, B.Rivža, M.Pelše, G.Grīnberga-Zālīte, P.Rivža, I.Mietule, M.Leščevica,
topošie zinātnieki - 8)

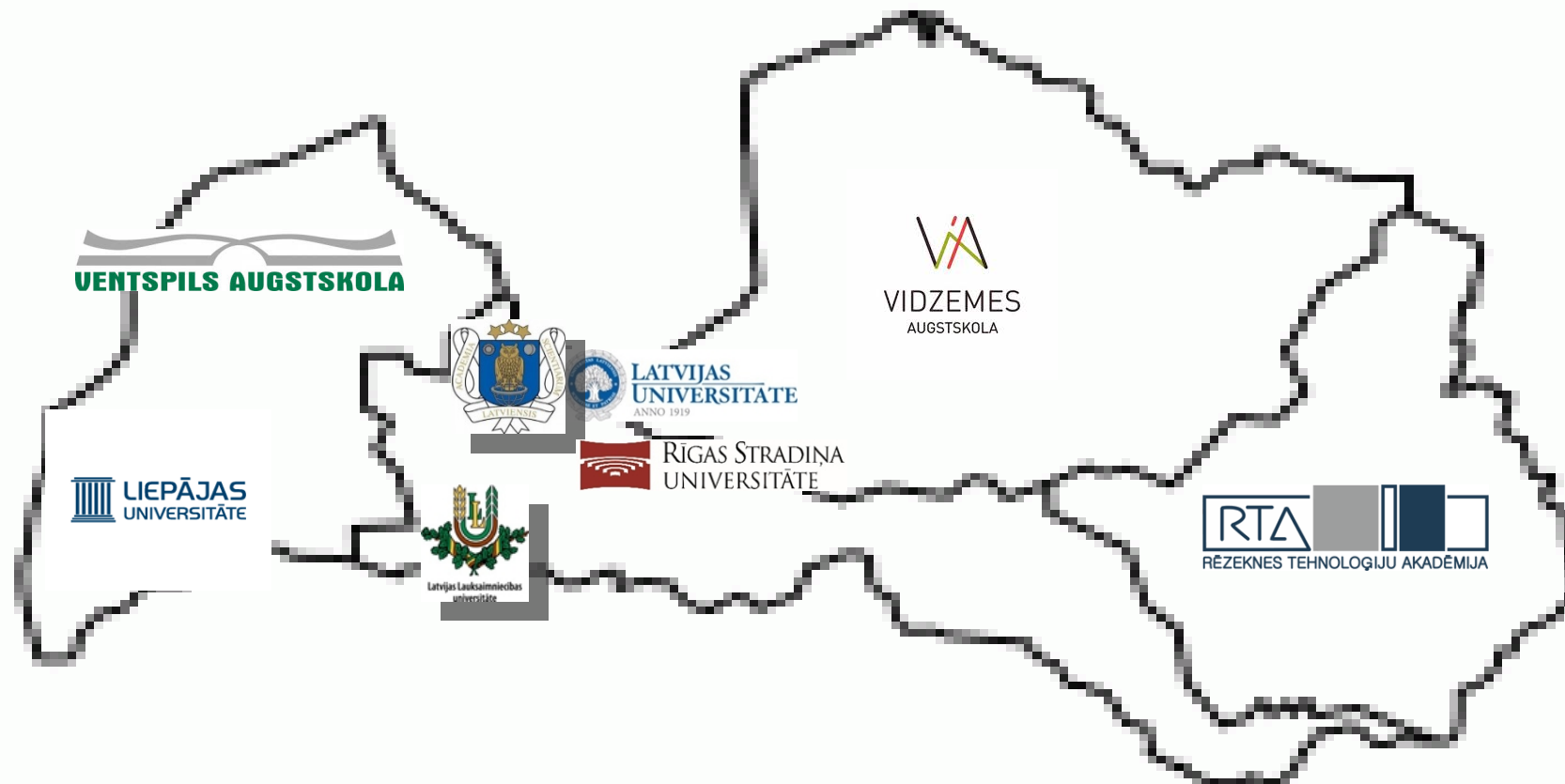
Sabiedrības novecošana un noslāņošanās
(Doktori B.Sloka, G.Tora, I. Buligina,
J.Dzelme, K.Casno, E.Rūsīte, I. Brante,
topošie zinātnieki - 9)

Sabiedrības radikalizācija
(Doktori S.Kruks, K.Martinsone, J.Dovladbekova ,
topošie zinātnieki -4)

Ģeogrāfiska stratifikācija
(Doktori S.Kruks, K.Martinsone, J.Dovladbekova ,
topošie zinātnieki -4)

Veidot un attīstīt starpdisciplināras starptautiski konkurētspējīgas zinātnieku grupas, kas zinātniskajā darbībā izmanto jaunākās pētniecības metodes un tehnoloģijas

Veidot un attīstīt starpdisciplināras starptautiski konkurētspējīgas zinātnieku grupas, kas zinātniskajā darbībā izmanto jaunākās pētniecības metodes un tehnoloģijas

- ❖ **Starptautiskā sadarbība ar Vācijas, Somijas, Slovākijas, Baltkrievijas universitātēm** pētījuma veikšanā ERASMUS+ projekta ietvaros par noslāņošanās mazināšanās aspektiem – piedalās B. Sloka, G. Tora, I. Buligina, J. Dzelme.
- ❖ **Starptautiskā sadarbība ar Norvēģijas, Lietuvas un Igaunijas universitātēm** pētījuma veikšanā Baltijas pētniecības programmas (Norvēģijas un EEZ finansējums) projekta ietvaros par *noslāņošanās mazināšanās aspektiem* – piedalās B. Sloka, G. Tora, I. Buligina, J. Dzelme, K. Casno, E. Rūsīte, I. Brante.
- ❖ **Starptautiskā sadarbība ar Ziemeļvalstu un Baltijas valstu Dzīvības zinātņu universitātēm (NOVA-BOVA)** – piedalās A.Zvirbule, B.Rivža, M.Pelše, G.Grīnberga-Zālīte, P.Rivža.

Iesaistīties izglītības procesā, nodrošinot prakses un darba iespējas studējošajiem, attīstot ar programmu saistītas maģistrantūras un doktorantūras programmas

LLU PhD grāda pretendenti:

- Dace Štefenberga *Inovatīvās uzņēmējdarbības iespējas reģiona ekonomiskajai izaugsmei*
- Ina Gudele *Elektroniskās komercijas izmantošanas faktoru analīze Latvijas mazo un vidējo uzņēmumu sektorā*
- Zaiga Oborenko *Cilvēku ar invaliditāti nodarbinātības ietekmējošo faktoru analīze Latvijā*
- Ligita Azena *Teritorijas konkurētspēja viedās uzņēmējdarbības specializācijas attīstībai Pierīgas plānošanas reģionā*
- Natālija Kostrikova *Blokķēžu tehnoloģiju ieviešanas iespējas Latvijas tautsaimniecībā Baltijas valstu reģiona kontekstā (aizstāvēšana plānota 18.06.2021.)*
- Ilze Priževote *Vispārējās izglītības iestāžu pedagogu darba samaksas finansēšanas izvērtējums Latvijas reģionos*

LU PhD grāda pretendenti:

- Eduards Lielpēters *Digitālās demokrātijas iespējas un ierobežojumi Latvijā*
- Zaiga Ozoliņa *Mārketinga aspekti gliemeņu audzēšanas attīstībai Baltijas jūrā*
- Laura Keršule *Darbinieku iesaistījumu un motivāciju ietekmējošie faktori telekomunikāciju nozarē Latvijā*

Iesaisīties izglītības procesā, nodrošinot prakses un darba iespējas studējošajiem, attīstot ar programmu saistītas maģistrantūras un doktorantūras programmas

- ❖ RSU Pētījuma dati un žurnālistikas skolā aprobētās lekcijas tika pārstrādātas C daļas kursā Medijpratība un dezinformācijas laikmeta žurnālistika. Pirmo reizi to docēja 2021.g. janvārī.
- ❖ RSU Pētījuma rezultāti ir integrēti doktora studiju programmas kursā Komunikācijas un kultūras teorijas.
- ❖ Pētījuma dati izmantoti, sagatavojot 6. Kultūras žurnālistikas vasaras skolu tiešsaistē "Žurnālistika dezinformācijas laikos" 3.-7. aug. 2020. Ar ASV bezpeļņas organizācijas *IREX finansiālu* atbalstu.
- ❖ VeA studiju programmas "Jaunuzņēmumu vadība" īstenošanā kā praktiski projekti tiek iekļauti uzņēmumu izaicinājumi, fokusējoties uz "mācīšanās, darot" (learning by doing) pieeju.
- ❖ Noorganizēts un vadīts zinātniski praktisks video seminārs "**Pētījumi par digitalizāciju Latvijas tautsaimniecībā**" 4. un 5.decembrī **2020.gadā** LLU ESAF maģistra studiju studentiem, Jelgavā <https://estudijas.llu.lv/course/view.php?id=1765>

Iesaistīties starptautiskos sadarbības tīklos un konsorcijos, kā arī īstenot projektus Eiropas Savienības ietvarprogrammas un citu starptautisko programmu ietvaros

❖ Starptautiskā sadarbība ar **Eiropas Izglītības fondu (European Training Foundation)**, kur Ilzes Brantes vadībā notiek pētījums, kā arī informācijas un pieredzes pārnese uz Albāniju, Maķedoniju, Baltkrieviju, Kazahstānu. Eiropas Izglītības fonda (European Training Foundation) atbalstīta projekta “Profesionālās izglītības kompetences centru ieguldījums darba vidē balstītās mācībās” (līgums Nr. CON/20/ETF/0005) ietvaros sniegts atbalsts Profesionālās izglītības biedrībai pētījumu metodikas izstrādē (līgums starp Eiropas Izglītības fondu (ETF) un PIB (Latvijas Profesionālās izglītības asociāciju) 2020. gada 20. maijā. Projekta vadītāja un LU doktorante Ilze Brante un LU profesore Biruta Sloka sniedza atbalstu, kā arī nodrošināja Latvijā pētījumos par DVB mācībām aprobētas prakses ietvaros nodrošināt zināšanu pārnesi uz trešajām valstīm semināros ar Kazahstānu, Albāniju, Maķedoniju, Baltkrieviju, u.c.

Iesaistīties starptautiskos sadarbības tīklos un konsorcijos, kā arī
īstenot projektus Eiropas Savienības ietvarprogrammas un citu
starptautisko programmu ietvaros

❖RSU sadarbībā ar Tartu Universitāti, Kauņas Tehnoloģiju universitāti un Stavangeres universitāti sagatavoti un iesniegti pētījuma pieteikumi **EEZ un Norvēģijas finanšu instrumenta grantam Lietuvas un Latvijas uzsaukumā** .

❖Ventspils Augstskola un LZA sadarbībā ar Norvēģijas Bioekonomikas institūtu Igaunijas Dzīvības zinātņu universitāti un Vitauta Magnusa universitāti (Lietuva) sagatavoti un iesniegti pētījuma pieteikumi **EEZ un Norvēģijas finanšu instrumenta grantam Latvijas uzsaukumā** .

**Iesaistīties starptautiskos sadarbības tīklos un konsorcijos, kā arī
īstenot projektus Eiropas Savienības ietvarprogrammas un citu
starptautisko programmu ietvaros**

- ❖ Starptautiskā sadarbība Interreg Baltic Sea Region projektā “Baltic Blue Growth” (Z. Ozoliņa).
- ❖ Ziemeļvalstu Lauksaimniecības zinātņu asociācijas (NJF) ikmēneša tiešsaites semināri sākot no 2020.gada maija (B.Rivža)
- ❖ Starptautisks projekts “Innovation Tourism Manager Divina Designer under ERASMUS +” (B.Rivža).
- ❖ Lietuvas, Latvijas un Taivānas kopprojekts “Kultūras mantojuma atmiņa kā kultūras identitāte radošu MVU attīstībai Lietuvas, Latvijas un Taivānas tūrismā “ (B.Rivža).

Veicināt zināšanu pārnesi, iesaistot sabiedrību un veicinot tās izpratni par pētniecības lomu un devumu sabiedrībai nozīmīgu jautājumu risināšanā, kā arī iesaistot atbilstošās mērķa grupas

- Šajā posmā **zināšanu pārneses ietvars** ir – **reģionālie forumi, regulāri semināri un konferences**, dalīšanās ar rezultātiem online režīmā, zināšanu nodošana ieinteresētajām pusēm. Zināšanu pārneses loma arī starptautiskā mērogā būs iecerētajai monogrāfijai angļu valodā.
- Aptaujās **iegūtie dati atklāj trūkumus un uzlabojumu nepieciešamību** respondentiem svarīgajos **sociālās drošības aspektos – solidaritāte, sociālais kapitāls, sociālā apdrošināšana, uzņēmējdarbības tiesiskā vide** u.c. Tie ir faktori pilsoniskās sabiedrības attiecībām ar valsts pārvaldi un ir jāveido mehānisms to uzlabošanai..
- Rezultāti ir ļāvuši **definēt publiskos diskursus** par Latvijas demokrātiju (**liberālais individuālisms ekonomikā, kultūras konservatīvais politikas dokumentos** u.c.); pētnieki publikācijās tam pievērsīs žurnālistu un politikas veidotāju uzmanību. Pagaidām zināšanās par sabiedrību dominē priekšstats **par vienoto kultūras sabiedrību, nevis par plurālistisko grupu kopumu.**

Veicināt zināšanu pārnesi, iesaistot sabiedrību un veicinot tās izpratni par pētniecības lomu un devumu sabiedrībai nozīmīgu jautājumu risināšanā, kā arī iesaistot atbilstošās mērķa grupas

Rezultāts skaitliskā izteiksmē		
Mērvienība	Skaits	Referātu skaits ,t.sk. Plenārsēdēs
Starptautiskās zinātniskās konferences Latvijā	6	39, t.sk. 5 plenārsēdēs
Starptautiskās zinātniskās konferences ārpus Latvijas	12	38, t.sk. 2 plenārsēdēs
Reģionālie Forumi un semināri	12	12

Veicināt zināšanu pārnesi, iesaistot sabiedrību un veicinot tās izpratni par pētniecības lomu un devumu sabiedrībai nozīmīgu jautājumu risināšanā, kā arī iesaistot atbilstošās mērķa grupas

Rezultāts skaitliskā izteiksmē	
Mērvienība	Skaits
Publicitātes medijos: Latvijas radio 1, Latvijas radio 4, SWH, Star FM, LTV1, LNT, Rīga TV24, TV3, RE TV, Delfi	14
Ziņojumi LZA LMZN sēdēs (no septembra – maijam): https://www.lza.lv/nodalas/lauksaimniecibas-un-meza-zinatnu-nodala	Katrā sēdē
Aktivitāšu un pasākumu publicitāte: LZA mājas lapā: https://www.lza.lv/aktualitates/projekti/content/82-projekti LZA Zinātnes vēstnesī un mājas lapā: www.lza.lv/ https://www.lza.lv/publikacijas/zinatnes-vestnesis Partneru mājas lapās: www.llu.lv/ ; www.lu.lv/ ; www.rsu.lv/ ; www.arei.lv/	Par katru pasākumu un aktivitāti

Veicināt zināšanu pārnesi, nodrošinot rīcībpolitikas plānošanu un tās īstenošanas izvērtēšanu

LZA kā šī projekta vadītājs rosina zināšanās balstītas ekonomikas paplašināšanai un **zināšanu pārneses uzlabošanai Latvijā veikt izmaiņas investīciju stratēģijā un pārvaldībā, izveidojot inovāciju attīstībai nepieciešamo ekosistēmu**. Viens no tās komponentiem – uz LZA bāzes izveidota vienota Latvijas zinātniski tehnoloģiskā pētniecības un inovācijas platforma, kurā uzņēmēji varētu vērsties pēc pētniecības un attīstības (P&A/R&D) atbalsta, inovatīvu ideju un projektu ekspertīzes un kurā būtu koncentrēta publiski pieejama inovācijas procesa sākumposma infrastruktūra viedās specializācijas virzienos (LZA prezidenta Ivara Kalviņa vēstule Latvijas Ministru Prezidentam).

https://www.lza.lv/images/Zinatnes-vestnesis/2020/ZV_18_COLOR.pdf

Veicināt zināšanu pārnesi, nodrošinot rīcībpolitikas plānošanu un tās īstenošanas izvērtēšanu

- ❖ Ziņojums **Eiropas Savienības valstu profesionālās izglītības ģenerāldirektoru sanāksmē (10.10.2020.)** par Latvijas labo praksi darba vidē balstītu mācību attīstībā, veicinot jauniešu nodarbinātību un karjeras attīstību (I.Buligina).
- ❖ Ziņojums **Latvijas Pensionāru Federācijas darba grupas sēdē (21.10.2020.)** par iespējamiem pensionāru labklājības uzlabošanas risinājumiem pēc veiksmīgiem paraugiem no citām Baltijas valstīm (O.Rajevska).
- ❖ Ziņojums **Latvijas Darba devēju konfederācijas organizētā seminārā (16.12.2020.)** nozaru ekspertu padomēm par profesionālās izglītības attīstības prioritāriem virzieniem, balstoties uz labas prakses izpētes rezultātiem (I.Buligina).

Veicināt zināšanu pārnesi, nodrošinot rīcībpolitikas plānošanu un tās īstenošanas izvērtēšanu

❖ Izstrādāts un nodots Jelgavas novada pašvaldībai (izpilddirektorei L.Lonertei) **Zemgales Foruma** (19.02.2020.) pētījumu rezultātu apkopojums “**Digitālie rīki uzņēmējdarbības atbalstam Zemgales reģionā**” (marts 2020).

https://www.lza.lv/images/Zinatnes-vestnesis/2020/ZV_05_2020.pdf

❖ Izstrādāts un nodots Valmieras pilsētas pašvaldībai (izpilddirektorei Evijai Voitkānei) **Vidzemes Foruma** (26.02.2020.), Inovāciju nedēļas ietvaros pētījumu rezultātu un materiālu apkopojums “**Digitalizācija: iespējas un izaicinājumi** ” (marts 2020).

https://www.valmiera.lv/lv/jaunumi/uznemejdarbibas_zinas/22625_bus_vidzemes_inovaciju_nedela/

❖ Izstrādāts un nodots Rēzeknes novada pašvaldībai (izpilddirektoram J.Troškam) –**Latgales Foruma** (29.06.2020.) pētījumu rezultātu un materiālu apkopojums “**Digitālie rīki uzņēmējdarbības atbalstam Latgales reģionā**” (jūlijs 2020). *Sk. LZA Zinātnes Vēstnesis 2020. gada 8. septembris (14/598)*

<https://www.lza.lv/aktualitates/projekti/355-projekta-aktivitates>

Veicināt zināšanu pārnesi, nodrošinot rīcībpolitikas plānošanu un tās īstenošanas izvērtēšanu -

Veicināt zināšanu pārnesi, nodrošinot rīcībpolitikas plānošanu un tās īstenošanas izvērtēšanu -

Izstrādāts un nodots Biedrībai “Aprites ekonomikas kompetenču centrs”, (valdes loceklis Tomam Girvaitim) **Kurzemes Foruma** (14.08.2020.) pētījumu rezultātu apkopojums **“Digitalizācija izglītībā un uzņēmējdarbības atbalstam”** (augusts 2020).

<https://www.liepu.lv/lv/1278/aprites-ekonomikas-centrs>

Sk. LZA Zinātnes Vēstnesis 2020. gada 5. oktobris (16/600)

❖ Izstrādāts un nodots Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras Ogres biznesa inkubatoram (vadītājai I.Linkumai) **Pierīgas Foruma** (26.08.2020.) pētījumu rezultātu apkopojums **“Digitalizācijas iespējas un risinājumi izglītībā un uzņēmējdarbībā”** (septembris 2020). *Sk. LZA Zinātnes Vēstnesis 2020. gada 5. oktobris (16/600)*

<https://www.lza.lv/aktualitates/projekti/355-projekta-aktivitates>

Veicināt zināšanu pārnesi, nodrošinot rīcībpolitikas plānošanu un tās īstenošanas izvērtēšanu -

❖ LU (10.03), RSU (28.04), LZA (31.10.) un LLU (14.05.) Starptautiskajās zinātniskajās konferencēs projekta organizētajās sekcijās 2020.gadā piedalījās pārstāvji no Labklājības ministrijas, Ekonomikas ministrijas, Veselības ministrijas, VARAM, Zemkopības ministrijas, IZM, LDDK, LTRK un citiem sociāliem partneriem. Visi sociālie partneri tika nodrošināti ar viņus interesējošiem projekta materiāliem. Līdzīgi ir ar **Sabiedrības forums CEXIT** tiešsaistē, (30.03.RSU)

❖ Sniegti priekšlikumi Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijai, MK un IZM par Profesionālās izglītības likuma un Augstskolu likuma grozījumiem un ar tiem saistītajām izmaiņām Ministru kabineta noteikumos un citos normatīvajos aktos, izmantojot Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenošanas padomes sēdes un sadarbojoties ar biedrību "Latvijas neatkarīgā izglītības un zinātnes apvienība" un "Nodibinājumu "Augstākās izglītības kvalitātes centrs"

Veicināt zināšanu pārnesi, nodrošinot rīcībpolitikas plānošanu un tās īstenošanas izvērtēšanu -

❖ 2020.gadā publicēts politikas veidotājiem adresēts raksts latviešu un angļu valodā Latvijas Ārpolitikas institūta (LĀI) Gada grāmatā:

- ⑩ Šteinbuka, Yinglu Xu. **Economic Consequences of Radicalization and Populism: False Perceptions.** Latvian Foreign and Security Policy Yearbook 2020. Latvian Institute of International Affairs, 2020. ISBN 978-9934-567-50-6. p. 78 – 95.
- ⑩ Šteinbuka, Yinglu Xu. **Radikalizācijas un populisma ekonomiskās sekas: nepiepildāmās cerības.** Latvijas ārējā un drošības politika: Gada grāmata 2020. Latvijas Ārpolitikas institūts, 2020. ISBN 978-9934-567-48-3. 79 -96 lpp.

❖ Dalība 2020. gada 22. janvārī diskusijā “Ieskats Latvijas ārējās un drošības politika” Gadagrāmatas 2020. atvēršanas svētkos, kuru rīkoja LĀI sadarbībā ar Latvijas Republikas Ārlietu ministriju, Latvijas Republikas Saeimu un Frīdriha-Eberta fondu (I.Šteinbuka).

Pieejams:

<https://www.lai.lv/jaunumi/ieskats-latvijas-arejas-un-drosibas-politikas-gadagramatas-2020-atversanas-svetkos-832>

Veicināt zināšanu pārnesi, nodrošinot rīcībpolitikas plānošanu un tās īstenošanas izvērtēšanu -

- ❖ Kurzemē notiek projekta pētnieku sadarbība ar **Zaļo un viedo tehnoloģiju klasteri un tā biedriem – uzņēmumiem, Kurzemes biznesa inkubatoru, LIAA biznesa inkubatoru reģionālajām pārstāvniecībām, kā arī novadu pašvaldībām – Ventspils novada, Kuldīgas novada, u.c.** Pārstāvētas arī dažādas nozares: tūrisms, zaļā enerģija, u.c..
- ❖ Projekta ietvaros īstenoti **starpinstitucionāli pētījumi un sadarbības pasākumi, piesaistot uzņēmējdarbības vides pārstāvjus un to atbalsta institūcijas**, nodrošinot Tripple Helix sadarbības modeļa veicināšanu reģionu līmenī.

Programmas īstenošanas nodrošināšanai programmas projektu īstenoņāji savstarpējā sadarbība kopīgu aktivitāšu ietvaros

- ❖ **Savstarpēja dalība zinātniskās konferencēs:** Interframe-LV konferencēs – DemoMig u.c. pārstāvji; Interframe –LV pārstāvji – ViA konferencē u.c.
- ❖ Pārstāvji no visām pētnieku grupām piedalījās Valsts pētījumu programmas “Latvijas mantojums un nākotnes izaicinājumi valsts ilgtspējai” vidusposma konference (27. oktobrī), sniedzot ziņojumus un prezentējot posterus.
- ❖ **Gatavošanās visas VPP kopīgo rezultātu atspoguļošanai** LZA zinātniskā žurnāla «LZA Vēstis» speciālizdevumā 2022. gada pavasarī.

Paldies!